

Kırağı ve Çiğ

Seyfullah Çelik¹

Anahtar Kelimeler: Çiğ, Kırağı, Su buharı, Enverziyon.

Özet: Çiğ ve kırağı normalde yere yakın havanın doymuş olduğu durumlarda meydana gelir. Çiğ ve kırağı havadan yağmaz, havadan yere düşmez. Kırağı küçük buz kristallerinden oluşur ama donmuş bir çiğ değildir. Havadaki nem, topraktan, bitkilerin yapraklarından, ya da yağmurlu bir günün ardından oluşan buharlaşma veya sıcaklığın doyma noktasına kadar düşmesiyle oluşur.

Çiğ, havadaki su buharının daha soğuk nesnelere üzerinde yoğunlaşmasıdır. Kırağı, havadaki su buharının 0 °C altındaki sıcaklıklarda sıvı hale geçmeden buza dönüşüp yeryüzünde çok soğuk yüzeyde birikmesiyle oluşur. Çiğ ve kırağı normalde yere yakın havanın doymuş olduğu durumlarda meydana gelir. Kırağı, yerde oluşan çiğ tanelerinin sonradan donmasıyla olabileceği gibi, doğrudan 0 °C'nin altındaki bir sıcaklıkta su buharının cisimler üzerinde donmasıyla da olabilir.

Şekil 1. Kırağı örnekleri

Sis ve bulut, yerin radyasyonel olarak soğumasını engellediğinden sisli ve bulutlu havalarda kırağı görmek mümkün olmaz, çiğ ve kırağı havadaki su buharının fazla olduğu durumlarda meydana gelir. Havadaki fazla su ise topraktan, bitkilerin yapraklarından, ya da yağmurlu bir günün ardından oluşan buharlaşma veya sıcaklığın doyma noktasına kadar düşmesiyle oluşur.

Çiğ ve kırağı havadan yağmaz, havadan yere düşmez. Kırağı küçük buz kristallerinden oluşur ama donmuş bir çiğ değildir. Çiğ ve kırağı havadan yağmaz, havadan yere düşmez. Kırağı küçük

¹ Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Ankara, Mühendis, scelik@mgm.gov.tr

buz kristallerinden oluşur ama donmuş bir çığ değildir. Sadece çisenti, yağmur, kar dolu ve bunların türevlerine yağış denir ve miktarları ölçülür. Meteoroloji’de hava sıcaklığı yaklaşık olarak yerden 2 metre yükseklikte olan siperlerinin içinde, ya da aynı standarttaki OMGI’lerde ölçülür. Bu nedenle yer yüzeyindeki cisimlerin sıcaklığıyla hava sıcaklığı çoğu zaman farklıdır. Bazen hava sıcaklığı sıfır derece olunca yer yüzeyi sıcaklığı donma noktasının üzerinde olabilir. Bazen de yer yüzeyi sıfır derecenin altında bir sıcaklığa sahipken hava daha sıcak olabilir. Toprak ve yere yakın seviyeler havaya nazaran daha çabuk ısınır ve daha çabuk soğur.

Enverziyon, sis, kırağı ve çığ; yer ve yere yakın seviyeler ile üst seviyelerdeki farklı sıcaklık ve nem dağılımlarının olduğu rüzgârsız, kış ve kışa yakın mevsimlerde daha fazla görülür. Bazen sadece hava ile yer yüzeyi sıcaklıkları değil, yer yüzeyindeki cisimlerin sıcaklıkları da birbirinden çok farklı olabilir.

Yüzey sıcaklığına bağlı olarak bahçede çığ oluşurken, otoparktaki araçların üzerinde kırağı oluşabilir. Bitki ve araç yüzeyleri daha da soğursa, araçların üzerinde şiddetli bir kırağı oluşurken bitkilerin üzerinde de donmuş çığ oluşur. Eğer hava sıcaklığı -10 derece civarına ve daha altına kadar düşerse kırağı pencerelerimizde tüy, yelpaze ve dantele benzer şekillere neden olur.

Kaynaklar:

[1] Prof.Dr. Mikdat KADIOĞLU(seyahat hurriyet.com.tr/2004/12/13)

[2] <http://www.bbc.co.uk/weather>